

1985

Palsgaard

SommerSpil

Palsgaard Slotspark v. Juelsminde
opfører

JOMFRUBURET

*Operette af Heinrich Berté med musik af
Franz Schubert*

PROGRAMBILLET

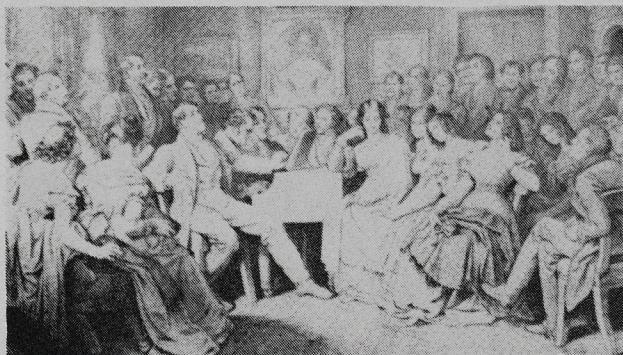
Bearbejdet for PALSGAARD SOMMERSPIIL af Heikki Sarkkinen.

VELKOMMEN TIL PALSGAARD!

Det er os en stor glæde at byde Dem velkommen til endnu en friluftsforestilling i den smukke Palsgaard Slotspark.

Det er sommerspillenes 13. forestilling, og valget er i år faldet på Jomfruburet der af mange anses for en af de bedste operetter der nogensinde er skrevet. Når den er det, skyldes det naturligvis først og fremmest Schuberts udødelige musik, som er elsket af enhver, men også handlingen adskiller sig fra de fleste operetters. Her er nemlig alle ingredienserne tilstede. Her er ungdom og kærlighed, der er det lystige vennelag, den lidt naive fader, som tror sig i besiddelse af større kløgt end der faktisk er belæg for, der er jaloux medbejlere og alt hvad der i øvrigt kan fordres af en rigtig operettehandling. Men også et stænk af tragik som måske kan lokke en lille medfølelse tåre frem i øjenkrogen over den uheldige hovedperson som må døje så meget uden at opnå lønnen - den højeste lykke i livet - en kvindes kærlighed.

Vi ønsker Dem god fornøjelse!

Komponisten Franz Schubert (1797 - 1828) kender vi alle, men også andre af stykkets figurer har deres forbillede i virkeligheden. Digteren Schober, tegneren Schwind, maleren Kupelwieser og operasangeren Vogl hørte med til den kreds af venner og beundrere som omgav komponisten, og når Schubert overhovedet fik lagt grunden til sin anerkendelse, inden han i en alder af kun 31 år døde af et tyfusangreb, så skyldes det netop vennekredsens utrættelige indsats. De fik Schubert introduceret hos deres indflydelsesrige venner, og fik gjort musikforlæggere interesseret i at udgive mesterens musik.

Billedet er en gengivelse af Moriz v. Schwind's billede »Ein Schubert-abend« og forestiller et selskab hos rigmanden Josef von Spaun. Ved klaveret ses Schubert i færd med at akkompagnere vennen Vogl.

MEDVIRKENDE:

<i>Franz Schubert</i>	<i>Tom Grundahl</i>
<i>Baron Franz von Schober, digter</i>	<i>Svend Pedersen</i>
<i>Moriz von Schwind, tegner</i>	<i>Erik Schmidt</i>
<i>Leopold Kupelwieser, maler</i>	<i>Tage Zacho Rasmussen</i>
<i>Johan Michael Vogl, hofoperasanger</i>	<i>Nis Brummer</i>
<i>Christian Tschøll, hofglassliber</i>	<i>Robert Høj</i>
<i>Marie Tschøll, hans kone</i>	<i>Inge Lerbech</i>
<i>Heiderl</i>	<i>Kirsten Nielsen</i>
<i>Hederl deres døtre</i>	<i>Lisbeth Knopper</i>
<i>Hannerl</i>	<i>Susanne Bie</i>
<i>Ferdinand Binder, postholder</i>	<i>Karsten Ellegård</i>
<i>Andreas Bruneder, sadelmager</i>	<i>Henrik Korsholm</i>
<i>Gioditta Grisi, operasangerinde</i>	<i>Suzanne Bang</i>
<i>Grev Scharntorff, dansk gesant</i>	<i>Niels Bjørke</i>
<i>Nowotny, opdager</i>	<i>Henrik Hansen</i>
<i>Fru Brametzberger, portnerkone</i>	<i>Sonja Larsen</i>
<i>Fru Weber</i>	<i>Agnete Christensen</i>
<i>Madam Stingl, bagerkone</i>	<i>Ellen Poulsen</i>
<i>Rose, kammerpige hos Grisi</i>	<i>Birgitte Bie</i>
<i>En piccolo</i>	<i>Henrik Hansen</i>
<i>To gårdsangere</i>	<i>Henriette Hansen/Nikolaj Mathiesen</i>
<i>Borgere, bryllupsgæster m.m.</i>	<i>Palsgaard-Koret</i>
<i>Suffli</i>	<i>Ellen Andersen</i>
<i>Sminke</i>	<i>Max og Georg Sørensen</i>
<i>Damekostumer</i>	<i>Hanne Wulff</i>
<i>Kulisser</i>	<i>Aage Jørgensen</i>
<i>Dekoration</i>	<i>Niels J. Hjerrild</i>
<i>Kapelmester</i>	<i>Jesper Brabrand</i>
<i>Musikalsk arrangement</i>	<i>Søren Møller</i>
<i>Korledelse og musikalsk bearbejdelse</i>	<i>Agnete Bjerg</i>
<i>Iscenesættelse</i>	<i>Heikki Sarkkinen</i>
<i>Produktion</i>	<i>Palsgaard Sommerspil</i>

En stor tak til de mange som har ydet os hjælp og assistance på forskellig måde.

En særlig tak til Hr. og Fru Schou, Palsgaard, for venlig imødekommenhed og engagement i amatørteatret.

Nogle spredte bemærkninger om Jomfruburet.

Jomfruburet er skrevet i 1916, og er altså en relativt »ny« operette. Stykket er som så mange andre operetter oprindeligt et bestillingsarbejde, bestilt af et teater i Wien, som ønskede et stykke med komponisten Franz Schubert som den centrale figur.

Opgaven med at skrive stykket blev overdraget komponisten Heinrich Berté som løste den bistået af tekstforfatterne A. M. Willner og Hans Reichart, og med R. H. Bartsch's roman »Schwammerl« som grundlag.

Oprindeligt var det Berté's tanke selv at skrive musikken, men teatret ønskede at han anvendte Schuberts egen musik, som derfor kom til at bestå dels af originale sange, dels af arrangementer af valse, ländler, balletmusik, temaer fra symfonier o.s.v..

Jomfruburet blev ved premieren en stormende succes, og er siden blevet spillet i hver en afkrog af kloden. Af amatører såvel som professionelle. Faktisk er stykket (sin unge alder til trods) i antal af opførelser kun overgået af een operette, nemlig Gilbert og Sullivan's »Micadoen«. Forklaringen herpå skal nok ses netop i det forhold, at Berté fik pålagt at bruge Schuberts egen musik.

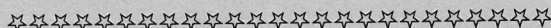
På trods af successen, og selv om Jomfruburet kom til at bidrage stærkt til at gøre Schuberts musik kendt og elsket, blev Berté's benyttelse af Schuberts musik alligevel i visse kredse modtaget med blandede følelser. Komponisten Richard Strauss forlangte »tugthus for en sådan ugerning« og filosofen Pfitzner »dødsstraf«. Men siden det nu oprindeligt var Berté's tanke selv at skrive musikken, kan man nok være enig med forfatteren Stan Czech når han skriver: »man kan jo ikke gøre ham (Berté) ansvarlig for den skæbnens uretfærdighed, at han tjente en formue på dette arbejde, mens Schubert forblev fattig hele sit liv«.

Franz Peter Seraphim Schubert 31.1.1797 - 19.11.1828

- vort repertoire gennem årene:

1972	En Skærsommernats Drøm
1974	En Søndag på Amager
1975	Eventyr på Fodrejsen
1976	Molboerne
1977	Champagnegaloppen
1978	En Spurv i Tranedans
1979	Landmandsliv
1980	Sommer i Tyrol
1981	Oklahoma
1982	Forår i Heidelberg
1983	Nitouche
1984	Tre små Piger

- hvem er vi?

Palsgaard Sommerspil er efterhånden blevet et begreb på Juelsminde-egnen, men hvem står bag begrebet?

- Det gør en gruppe mennesker som har det som hobby at spille teater. Hr. og fru Schou på Palsgaard stiller beredvilligt den smukke park til vor rådighed tillige med en mængde rekvisitter. Alle indtægter går til at producere næste års forestilling.

En komité under foresæde af fru Schou træffer alle beslutninger som repertoirevalg o.l..

Såfremt Palsgaard Sommerspil skulle ophøre skænkes alle midler til velgørende formål.